

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 667/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., Piaristická 46, Trenčín, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/97/2023 z 26. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu bola 4. novembra 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/97/2023 z 26. augusta 2024. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľka bola žalobkyňou v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V predmetnej veci rozhodol Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 2Pc/17/2016 z 25. októbra 2021. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na základe odvolania sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 11CoP/17/2022 z 30. novembra 2022 uvedený rozsudok okresného súdu zmenil tak, že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva strán konania prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného bližšie označený rodinný dom a ďalšie nehnuteľnosti, jeho vybavenie, bližšie označené motorové vozidlo a motocykle. Zároveň určil, že žalovaný sa stáva preberateľom zostatku úveru a je povinný zaplatiť sťažovateľke na vyrovnanie 99 356,11 eur. Tiež vyslovil, že žiadna zo sporových strán nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 26. augusta 2024 tak, že dovolanie odmietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Sťažovateľka podaním z 30. augusta 2024 upovedomila dovolací súd o novozistených skutočnostiach, ktoré sa bezprostredne dotýkali prejednávanej veci a mali podľa nej potenciál zásadne ovplyvniť výsledok súdneho konania. Išlo o to, že žalovaný v letných mesiacoch roka 2024 podnikal kroky na odplatný prevod nehnuteľností, ktoré tvorili súčasť bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom uvedené potvrdzoval inzerát zverejnený žalovaným na internetovom portáli bazos.sk. Žalovaný však predmetný inzerát stiahol bezodkladne potom, ako sa dozvedel, že sťažovateľka o jeho existencii získala vedomosť. Sťažovateľka takisto disponuje informáciou, že žalovaný sa v špecifikovaných nehnuteľnostiach vôbec nezdržuje a jediný, kto predmetné nehnuteľnosti navštevuje, je realitná kancelária spolu s potenciálnymi záujemcami. Sťažovateľka dala do pozornosti dovolacieho súdu aj to, že žalovaný skončil pracovný pomer výpoveďou a v súčasnosti je na výsluhovom dôchodku. Takisto uviedla, že manželka žalovaného vedie rodinný aj pracovný život v Liptovskom Mikuláši, na preukázanie čoho predložila dovolaciemu súdu zmluvu o nájme bytu z 9. júla 2024 uzavretú na dobu určitú do 31. júla 2027.

III.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka uvádza, že jej podanie z 30. augusta 2024 nemalo pre dovolací súd relevanciu, keďže mu bolo doručené v čase, keď bolo vyhotovené písomné znenie napadnutého uznesenia, a teda v obsahu jeho odôvodnenia nebolo zohľadnené.

6. Na druhej strane však poukazuje na to, že krajský súd vo svojom rozhodnutí, ktoré bolo predmetom dovolacieho konania, prikázal dom, pozemky a vybavenie domu do výlučného vlastníctva žalovaného, keďže bol toho názoru, že jeho vyjadrenia boli presvedčivejšie v tom smere, že rodinný dom chce užívať spolu so svojou manželkou a jej dieťaťom z prvého manželstva. Krajský súd zdôraznil, že žalovaný uzatvoril manželstvo, pričom so svojou súčasnou manželkou nemá stále bydlisko a vzhľadom na krátku vzdialenosť rodinného domu od pracoviska žalovaného, ako aj rodinné väzby v okolí rodinného domu by nehnuteľnosť, ktorá je predmetom vyporiadania BSM, predstavovala pre žalovaného a jeho novú rodinu vhodnú možnosť bývania, a to bez ohľadu na to, že nemajú maloleté deti.

7. Podľa sťažovateľky ňou predložené dôkazy nespochybniteľne a výrazne oslabili argumentačnú líniu odvolacieho súdu a súčasne potvrdzujú, že žalovaný do pracoviska z dôvodu skončenia pracovného pomeru dochádzať nebude a priestory rodinného domu ostávajú nevyužitú, keďže manželka žalovaného uzatvorila nájomnú zmluvu na byt nachádzajúci sa v Liptovskom Mikuláši s trvaním až do roku 2027. Sťažovateľka je presvedčená, že z uvedených dôvodov žalovaný v súčasnosti podniká kroky k scudzeniu predmetných nehnuteľností, a to v priamom rozpore so skutočnosťami, ktoré mali presvedčiť všeobecné súdy, že tieto nehnuteľnosti majú byť prikázané do jeho výlučného vlastníctva. Novoobjavené skutočnosti predložené dovolaciemu súdu sú dôkazmi, ktoré zásadne znižujú kredibilitu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a súčasne spochybňujú dôveryhodnosť žalovaného.

8. Sťažovateľka sa nedokáže stotožniť s následkami predmetných rozhodnutí, ktoré závažným spôsobom zasahujú do jej osobnej sféry, keďže prišla o nehnuteľnosť, ku ktorej mala silnú citovú väzbu. Spôsob, akým o predmetnú nehnuteľnosť prišla, je v priamom rozpore so všetkými princípmi spravodlivosti.

9. Podľa sťažovateľky v situáciách, kde dochádza k zásahom do práv, ako je právo na ochranu majetku a osobnej integrity, je potrebné klásť zvýšený dôraz na materiálnu spravodlivosť, a nielen na formálne aspekty konania.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

11. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezastupuje všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 13/00, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

12. Všeobecný súd by mal v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Musí súčasne vychádzať z toho, že práve súdy majú poskytovať v civilnom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

13. Sťažovateľka v dôvodoch ústavnej sťažnosti, ktorými je podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd viazaný, argumentuje vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam (prikázaným do výlučného vlastníctva žalovaného) výhradne novozistenými skutočnosťami, o ktorých upovedomila najvyšší súd podaním z 30. augusta 2024, teda datovaným štyri dni po rozhodnutí dovolacieho súdu. Išlo o inzerciu žalovaného smerom k predaju predmetných nehnuteľností, skončenie pracovného pomeru žalovaného a nájom bytu novou manželkou žalovaného, pričom tieto skutočnosti sú podľa nej podstatné aj z hľadiska ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia.

14. Z uvedeného časového hľadiska predloženia predmetnej argumentácie najvyššiemu súdu je zjavné, že od neho nebolo dôvodné očakávať reakciu na danú argumentáciu v napadnutom uznesení. K tomu ústavný súd navyše dodáva, že dovolací súd je podľa § 440 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dovolacími dôvodmi viazaný a podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. Vzhľadom na skutkovú povahu sťažovateľkiných výhrad ústavný súd tiež poukazuje na § 442 CSP, podľa ktorého je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

15. Ústavný súd je preto toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu